

vederii interioare a *sincroniilor* sale, care atingea deopotrivă limita capcanelor enigmatice ale interogărilor sfinxului, pe care doar *severitatea* și *clemența* unei abordări sefirotice le-ar fi putut *centra* și *îmblânzi*....

În mintea tinereții mele de la acea vreme, citită prin ochii mei de acum, personalitatea maestrului se confunda cu puterea creațiilor sale și deopotrivă cu cea a analizelor sale muzicale care reprezentau puntea cea mai evidentă de comuniune între noi, aproape tacită și subsumată....

Este mereu acolo, în galeria mea de *imagini sacre*, alături de Myriam Marbe sau de Aurel Stroe sau de Anatol Vieru... Și cu toți, uneori, mă consult sau mă confrunt, ori doar ne privim, dincolo de vâl, în călătoriile mele astrale...

Mihaela VOSGANIAN

Un „Leu” frumos, elegant, aristocratic...

Lui Ștefan Niculescu îi datorez ceea ce sunt. Nu este singurul mare muzician cu care am venit în contact, dar este cel care a avut cel mai profund efect asupra mea. Am avut onoarea și norocul să fac parte din ultima generație de studenți a Maestrului – nu i-am spus niciodată așa, am avut întotdeauna o reticență în a rosti acest cuvânt, dar pentru noi toți asta a fost și, între noi, așa îi spuneam. Un Leu frumos, elegant, aristocratic, o personalitate cu adevărat solară, un om care impunea respect și admirație prin simpla prezență, chiar și în ultimii ani ai vieții. Un talent uriaș, creatorul unei muzici profund originale în context universal, care mi s-a părut întotdeauna reprezentarea sonoră a unor catedrale: blocuri masive, câteodată scăldate în lumină (mai ales în „Ison II” sau „Cantos”), câteodată umbrite de moduri gigantice croșetate cromatic, o muzică clădită din sintaxe și suprafețe suprapuse sau alternate, care evită ornamentul și lucrează direct cu esențele. Un profesor minunat, tolba de știință, plin de carismă, o minte fabulos de ascuțită și de un umor fin, de multe ori sarcastic: o împunsătură cu zâmbet a Maestrului era cel mai bun leac pentru lene sau pentru zăpăceală. Nu vorbea mult decât despre lucrările pe care le analizam împreună, cu acribie și plăcere aproape copilărească; în rest nu impunea nimic unui tânăr compozitor, doar ne ajuta să fim purtați de material în direcția cea mai bună și să reușim să îl controlăm. Acolo, în biroul imens, plin de cărți, partituri (multe copiate de mână), discuri,

casete, schițe, nu era loc de multă căldură, ne simțeam mai degrabă ca într-un templu. Căldura o simțeam rar, în câte un zâmbet mândru, în relația cu doamna Coca, în tandrețea acordată pisicilor (strașnicul Pavarotti umplea un hol întreg), despre care ne povestea că nu sunt mari amatoare de Xenakis – și era cu atât mai prețioasă.

Diana ROTARU

Ștefan Niculescu – *Magnificus*

Magnitudinea și complexitatea spiritului creator al lui Ștefan Niculescu rămân de necuprins. Contribuțiile sale în creația muzicală, în muzicologie au avut un important răsunet internațional, situând cultura românească la o cotă înaltă de vizibilitate și recunoaștere.

Prin sobrietatea și rigoarea gândirii sale a constituit un model pentru generațiile de studenți cărora le-a fost mentor. A răspândit claritate și adâncime în conștiințele discipolilor. A cultivat spiritul analitic cartezian în decriptarea muzicii, fără a ignora reverberațiile sensibile ale acesteia. Ne-a insuflat respect pentru marile valori ale culturii și științei universale prin incursiunile sale teoretice în filozofie, istorie, matematică și fizică.

Reperete fundamentale ale culturii și conduitei morale ne-au fost revelate prin dimensiunea de neegalat a actului său pedagogic.

Lumina sa lăuntrică a putut fi întrevăzută în capodoperele sale simfonice și vocal simfonice, în care perfecțiunea articulării structurale emană transcendența. Sacralitatea este întretesută în fibra muzicii sale. În capodopera sa *Pomenire – Un recviem românesc*, tragismul capătă o aură de smerenie cu ethos bizantin și românesc. Această lucrare monumentală reprezintă o proiecție modernă a esenței muzicii ortodoxe, așezându-se firesc lângă marile capodopere occidentale.

Lucrările sale muzicologice au avut un impact major în cercetarea fundamentală a compoziției muzicale în spațiul cultural și academic românesc. Contribuția sa teoretică este legată de câteva concepte cheie în limbajul muzical contemporan: heterofonie, sincronie, spectralism, sintaxe muzicale, obiecte sonore, etc.

Magnificus al muzicii românești și universale, Ștefan Niculescu este o rădăcină puternică pe care se înalță tacit spiritul generațiilor de muzicieni actuale și viitoare.

Livia TEODORESCU-CIOCĂNEA

